

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Ursache Petru,

Judecători: Toma Nadejda, Nicolaev Ghenadie, Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,

judecînd, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov împotriva sentinței Tribunalului militar al unității militare nr. 1080 din 23 decembrie 1941, în cauza penală în privința lui

Serghii Isai Mihailovici, născut în anul 1911,
originar din sat. Talmaz, r-nul Căușeni.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al unității militare nr. 1080 din 23 decembrie 1941 Serghii Isai Mihailovici a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) și art. 19-193-7 pct. „g” Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunii prevăzute de art. 58-2 Cod penal al RSFSR, la pedeapsă capitală.

2. Potrivit sentinței, Serghii Isai Mihailovici a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, exercitîndu-și serviciul militar în armata roșie și avînd atitudine ostilă față de puterea sovietică, la 17 noiembrie 1941, a desfășurat agitație antisovietică cu caracter contrarevoluționar în rîndurile ostașilor subdiviziunii sale, îndreptată spre discreditarea regimului existent în URSS, exprimîndu-și nemulțumirea cu privire la activitățile statului sovietic. În afară de aceasta, inculpatul Serghii Isai Mihailovici fiind nemulțumit de serviciul în armata roșie, în prezența ostașilor și-a exprimat intenția de a părăsi unitatea militară.

3. Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, în care invocînd temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a sentinței Tribunalului militar al unității militare nr. 1080 din 23 decembrie 1941 în privința lui Serghii Isai Mihailovici în partea condamnării acestuia

în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului.

În motivarea recursului în anulare, Procurorul General Adjunct invocă faptul, că în cadrul examinării cauzei nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor inculpatului Serghii Isai Mihailovici, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, după cum prevede art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

Sentința de condamnare a fost pronunțată de instanța de judecată doar în baza declarațiilor depuse de inculpat fără a fi cercetate și alte probe. A fost încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare fiind examinată cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că condamnarea lui Serghii Isai Mihailovici pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

Totodată, menționează procurorul că, condamnarea lui Serghii Isai Mihailovici pentru infracțiunea prevăzută de art. 19-193-7 pct. „g” Cod penal al RSFSR, adică tentativă de dezertare din unitatea militară necesită a fi menținută, deoarece această infracțiune nu cade sub incidența Legii nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că recursul declarat urmează a fi admis și dispusă casarea parțială a hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

La 30 septembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992

privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii menționate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, Serghii Isai Mihailovici a fost condamnat la 23 decembrie 1941, prin sentința Tribunalului militar al unității militare nr. 1080 pentru comiterea infracțiunii stipulate la art. 58-10 alin. (2) și art. 19-193-7 pct. „g” Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunii art. 58-2 Cod penal al RSFSR la pedeapsă capitală, doar în baza declarațiilor inculpatului, fără a fi cercetate și alte probe. Totodată inculpatului i-a fost încălcat dreptul la apărare, deoarece cauza a fost examinată în lipsa apărătorului, a cărui participare era obligatorie.

Astfel, Colegiul penal constată că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Serghii Isai Mihailovici în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu casarea parțială a acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Însă, în partea condamnării lui **Serghii Isai** pentru infracțiunea prevăzută de art. 19-193-7 pct. „g” Cod penal al RSFSR, adică pentru tentativă de dezertare din unitatea militară, sentința urmează a fi menținută, deoarece infracțiunea în cauză nu cade sub incidența Legii nr.1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii irevocabile contestate în partea condamnării acestuia în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează parțial sentința Tribunalului militar al unității militare nr. 1080 din 23 decembrie 1941, în partea condamnării lui **Serghii Isai Mihailovici** în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului.

În rest dispozițiile sentinței în partea condamnării lui **Serghii Isai Mihailovici** în baza art. 19-193-7 pct. „g” Cod penal al RSFSR, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la 09 februarie 2016.

Președinte

Ursache Petru

Judecătorii

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin